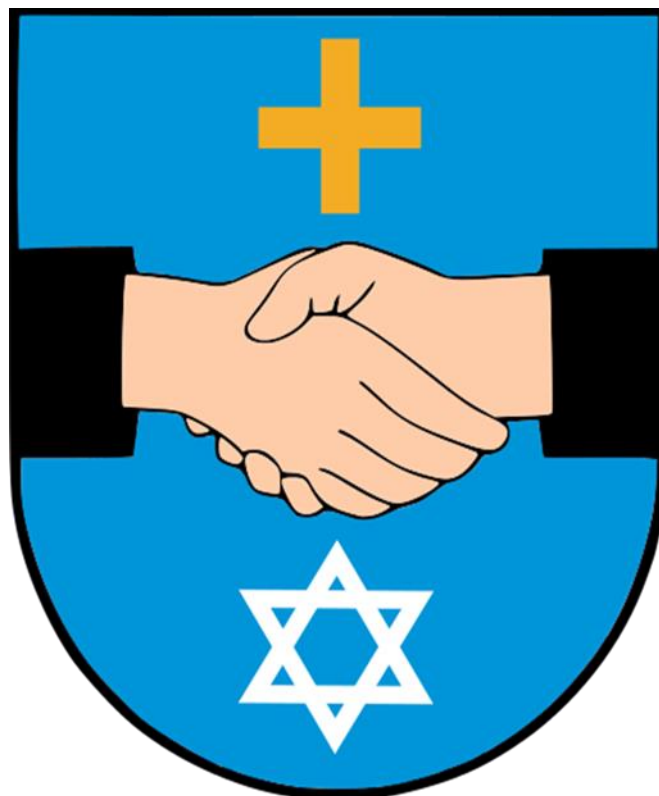

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ
Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY
ORAZ REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU
WSPIERANIA RODZINY
GMINY KOLBUSZOWA NA LATA 2018 - 2020**

za 2020 rok

I. Wprowadzenie

Do zadań własnych gminy w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej wynikających z art. 176 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.) należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
- 4) finansowanie:
  - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 w/w ustawy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 w/w ustawy,
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Gminny Program Wspierania Rodziny Gminy Kolbuszowa na lata 2018 – 2020 miał na celu zapewnienie rodzinom i dzieciom w nich, wielowymiarowego i zintegrowanego systemu wsparcia, w szczególności w sytuacjach kryzysu i w obliczu trudności życiowych. Program służy realizacji gminnej polityki rodzinnej. Powstał na podstawie przepisu art. 176

pkt. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, z którego wynika konieczność opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Program został przyjęty Uchwałą nr XLVIII/593/17 Rady Miejskiej w Kolbuszowej z dnia 15.12.2017 r. Jego koordynowanie i monitorowanie powierzono Miejsko - Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Kolbuszowej.

Działania podejmowane w 2020 roku w ramach Programu adresowane były do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Miały one na celu rozwijanie środowiskowych form pomocy rodzinie, jak również zapewnienie dzieciom opieki, która pozwala na zaspokojenie ich potrzeb psychofizycznych i stwarza odpowiednie warunki do prawidłowego rozwoju.

II. Realizacja Programu w 2020 roku

Zadanie 1 - Zapewnienie wsparcia i pomocy asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wobec dzieci

Doświadczenie pracowników Ośrodka Pomocy w pracy z rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi wskazuje na potrzebę coraz bardziej pogłębionej i zindywidualizowanej pracy. Większe zaangażowanie osoby pomagającej może być jednym z warunków osiągnięcia sukcesu w pracy z rodziną.

Praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi w dużej mierze prowadzona jest przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Kolbuszowej, których działania nakierowane są na zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno – bytowych klientów.

Główną formą pomocy dla rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, oprócz pracy socjalnej świadczonej przez pracowników socjalnych, jest wsparcie asystentów rodziny. Zaangażowanie asystenta rodziny skupia się między innymi na: wspieraniu rodziny w pokonywaniu trudności i barier, pomocy w uzyskaniu poprawy sytuacji życiowej w różnych obszarach funkcjonowania społecznego, wdrożeniu prawidłowych postaw życiowych i rodzicielskich członków rodziny, odbudowaniu więzi i relacji rodzinnych. Asystent rodziny koncentruje się w swojej pracy na wzmocnieniu rodziny i pobudzaniu aktywności wszystkich członków rodziny w dążeniu do poprawy sytuacji życiowej rodziny i właściwego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych przy wykorzystaniu zasobów własnych rodziny oraz wsparcia środowiska lokalnego. Asystentura rodziny pełni ważną rolę w systemie wspierania

rodziny. Niezależnie od pracowników socjalnych, asystent rodziny zajmuje się wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Elastyczny i nienormowany czas pracy asystenta służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny. Intensywna praca asystenta z rodziną jest realizowana również w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną przez sąd. Wówczas zadaniem asystenta staje się nie tylko praca z biologicznymi rodzicami dzieci w miejscu zamieszkania, ale również współpraca z rodziną zastępczą lub koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, odpowiedzialnym za dziecko umieszczone w instytucji sprawującej pieczę zastępczą, będącej w gestii powiatu, oraz z sądem. Powinien on aktywnie uczestniczyć we wszystkich działaniach zmierzających do powrotu dziecka do rodziny.

W Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kolbuszowej w 2020 roku jeden asystent pracował z rodzinami wymagającymi wsparcia. Pomocą asystenta rodziny zostało objętych 15 rodzin o łącznej liczbie członków 54 (22 osób dorosłych, 32 dzieci). Działania asystenta rodziny przyczyniły się do poprawy postaw rodzicielskich rodziców i wzmocnienia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Zakres działań asystenta rodziny obejmuje cztery obszary:

- bezpośrednią pracą z rodziną
- bezpośrednią pracą z dzieckiem,
- działania pośrednie realizowane na rzecz dziecka i rodziny,
- organizację własnego warsztatu pracy.

W 2020 roku asystent:

- opracował i realizował zadania 22 planów pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- udzielił pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- udzielił pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych z dziećmi,
- wspierał aktywność społeczną rodzin,
- motywował członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- udzielał pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- motywował do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, których celem jest kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich oraz umiejętności

psychospołecznych,

- udzielał wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- podejmował działania interwencyjne i zaradcze w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- prowadził indywidualne konsultacje wychowawcze dla rodziców i dzieci,
- prowadził dokumentację dotyczącą pracy z rodziną,
- dokonywał okresowej oceny sytuacji rodziny,
- monitorował funkcjonowanie rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,
- sporządzał do sądu, opinie o rodzinie i jej członkach, a także comiesięczne sprawozdania na wniosek sądu,
- współpracował z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, odpowiednimi organizacjami pozarządowymi, a także innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,
- współpracował z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą,

W rodzinach, gdzie była realizowana praca i udzielane wsparcie, asystent pomagał i towarzyszył między innymi w:

- nauce prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego oraz przygotowywania posiłków (trening higieniczny, kulinarny, gospodarowanie czasem),
- przygotował z rodziną pisma urzędowe oraz pomagał w ich złożeniu w określonych instytucjach,
- udzielał pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów socjalnych m.in. poprzez pomoc w ubieganiu się o lokal socjalny,
- udzielał pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych (trening asertywności, poprawnej komunikacji, kontakt z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny),
- prowadził pedagogizację rodziców na temat prawidłowych postaw rodzicielskich, stylów wychowawczych i metod wychowawczych, pracował nad nabyciem umiejętności opiekuńczo- wychowawczych oraz w budowaniu autorytetu rodziców,
- udzielał wsparcia i pomocy rodzicom dzieci niepełnosprawnych, pomagał w ubieganiu się o wsparcie z PFRON w celu poprawy funkcjonowania dziecka niepełnosprawnego i poprawy jakości jego życia,
- wspierał rodziny w podejmowanych aktywnościach społecznych,

- mobilizował i wspierali rodziców w nawiązywaniu kontaktów z pracownikami innych instytucji społecznych i regularnej współpracy z poradniami specjalistycznymi czy organizacjami pozarządowymi,
- motywował do podjęcia terapii uzależnień, terapii rodzinnej czy regularnego przyjmowania zalecanych leków,
- organizował wsparcie materialne,
- motywował rodziców do aktywnego uczestnictwa w życiu szkoły,
- podejmował działania służące poprawie relacji wewnątrzrodzinnych,
- podejmował działania służące podniesieniu poziomu higieny członków rodziny oraz estetyki wyglądu mieszkania poprzez systematyczny trening czystości oraz udzielanie poradnictwa dotyczącego utrzymywania mieszkania w czystości.
- pracował z rodzinami nad wzrostem umiejętności gospodarowania budżetem domowym.

W 2020 r. na zatrudnienie asystentów rodziny wydatkowano 60 060,60 zł, w tym w ramach „Programu asystent rodziny na rok 2020” – kwota 1 700 zł.

Zadanie 2 - *Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji i umiejętności służb pomocy społecznej*

Pracownicy zatrudnieni w Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kolbuszowej brali udział w różnorodnych szkoleniach, spotkaniach i konferencjach w zakresie wspierania rodziny m. in.:

- Dom Pomocy Społecznej – nowelizacje 2019/2020 (1 pracownik)
- Zasady ustalania uprawnień do świadczeń krótkoterminowych oraz ich wysokości dla pracowników – wybrane zagadnienia (1 pracownik)
- Szkolenie z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej (1 pracownik)
- Jak z ramienia OPS zorganizować pomoc osobom potrzebującym w czasie zagrożenia epidemicznego? Jak organizować usługi opiekuńcze, wypłatę świadczeń, jak zadbać o bezpieczeństwo pracowników? Jakie procedury wdrożyć w OPS w czasie kryzysu? (1 pracownik)
- Przyznanie pomocy społecznej przez Ośrodki Pomocy Społecznej w czasie stanu epidemii (1 pracownik)
- Stypendia Szkolne 2020 z uwzględnieniem COVID-19 oraz Tarcz Antykryzysowych

(1 pracownik)

- Przeciwdziałanie przemocy w praktyce - 3 spotkania (15 pracowników) w ramach projektu „Przemocy mówimy Nie w Gminie Kolbuszowa – edycja 2020”
- Fundusz alimentacyjny – nowości na okres 2020/2021 (1 pracownik)
- Zmiany w zakresie dostosowania przepisów ustawy o pomocy społecznej do wymogów RODO (9 pracowników)
- Praca z osobami chorymi psychicznie relacja socjalna z osobą chorą na schizofrenię (1 pracownik)
- Prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych – zmiany prawne (3 pracowników)
- Ćwiczenia w bólu. Jak dobrać, co zalecać i jak budować progresję w przewlekłych bólach pleców (1 pracownik)
- Przewlekły ból w praktyce fizjoterapeuty (1 pracownik)
- 20 testów klinicznych, które powinien znać każdy fizjoterapeuta (1 pracownik)
- Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Aspekty prawne (2 pracowników)

Zadanie 3 - *Umożliwienie rodzinom dostępu do poradnictwa specjalistycznego przez rozwój istniejących instytucji działających na rzecz rodziny*

W 2020 roku z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Kolbuszowej z usług psychologa, pedagoga, logopedy oraz diagnozy predyspozycji zawodowych skorzystało 434 dzieci i młodzieży zamieszkałych na terenie gminy Kolbuszowa.

Placówka realizuje ogólnopolski projekt „Za życiem” pełniąc rolę Wiodącego Ośrodka Koordynacyjno-Rehabilitacyjno-Opiekuńczego realizującego wczesne wspomaganie rozwoju dzieci od chwili wykrycia niepełnosprawności do czasu podjęcia nauki w szkole.

Poza tym w 2020 r. przeprowadzono 11 spotkań o charakterze informacyjno – szkoleniowym dla rodziców z gminy Kolbuszowa. W tych spotkaniach wzięło udział 312 osób. Z uwagi na zagrożenie epidemiologiczne Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Kolbuszowej udzieliła 405 teleporad i 127 porad on – line.

Przedstawiciele poradni 16 razy uczestniczyli w spotkaniach z przedstawicielami innych instytucji działających na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży. Poradnia zorganizowała 3 przedsięwzięcia o charakterze środowiskowym na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

Na terenie gminy Kolbuszowa działa Poradnia Zdrowia Psychicznego – Centrum Psychiatrii NZOZ ANIMA w Kolbuszowej, gdzie osoby z terenu powiatu kolbuszowskiego mogą skorzystać z pomocy i wsparcia psychologa, lekarza psychiatry. W 2020 roku z porad psychologa skorzystało 3776 osób, porad lekarskich psychiatrycznych – 3921 osób. Na oddział dzienny uczęszczało 72 osoby.

Na terenie Kolbuszowej działa również Poradnia Leczenia Uzależnień, która udzieliła w 2020 r. wsparcia w formie:

- indywidualnej terapii uzależnień dla 2047 osób
- grupowej terapii leczenia uzależnień dla 390 osób
- skierowania do leczniczych placówek stacjonarnych dla 5 osób.

Starostwo Powiatowe w Kolbuszowej w 2020 r. organizowało nieodpłatne porady prawne dla mieszkańców powiatu Kolbuszowskiego. Od marca 2020 r. pomoc udzielana była w formie zdalnej i osoby nie wypełniały części B Kart, tj. dotyczących miejsca zamieszkania. Jednostka nie jest w stanie podać dokładnej liczby udzielonych porad prawnych.

Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Powiatu Kolbuszowskiego „NIL” w 2020 roku udzieliło 1012 godzin porad prawnych dla 300 osób z terenu powiatu kolbuszowskiego. Stowarzyszenie zrealizowało również 4 seminaria dla uczniów szkół ponadpodstawowych, zwiększających świadomość prawną obywateli, w których wzięło udział w sposób zdalny 150 osób.

Stowarzyszenie „NIL” prowadzi również Centrum Integracji Społecznej, gdzie odbywa się reintegracja społeczno – zawodowa uczestników. W 2020 roku w zajęciach Centrum wzięło udział 17 osób z terenu Gminy Kolbuszowa.

Ponadto przy Stowarzyszeniu działały 2 spółdzielnie socjalne.

Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Powiatu Kolbuszowskiego „NIL” prowadziło działalność w zakresie krajowego pośrednictwa pracy oraz doradztwa personalnego i zawodowego. W 2020 r. realizował projekty:

- Działanie 8.1 RPO WP 2014-2020 – projekt pn. *Centrum Integracji Społecznej przestrzeni dla osób wykluczonych z terenu powiatu kolbuszowskiego*. Projekt wdrażany od stycznia 2020 do grudnia 2022. Obejmuje wsparciem osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z terenu powiatu kolbuszowskiego. Liczba uczestników w roku: 15 osób.
- Działanie 8.3 RPO WP 2014-2020 – projekt pn. *Rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych na terenie powiatu kolbuszowskiego*.

Obejmie wsparciem osoby niesamodzielne w tym niepełnosprawne zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Uczestnikami projektu jest 21 osób niesamodzielnych z terenu powiatu kolbuszowskiego, które ze względu na stan zdrowia, niepełnosprawność wymagają opieki lub wsparcia.

- Działanie 8.1 RPO WP 2014-2020 – projekt pn. *AKTYWNI – ZINTEGROWANI. Reintegracja społeczno-zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu powiatu kolbuszowskiego*”. Celem projektu jest zaktywizowanie społeczno-zawodowe, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. W roku 2020 w projekcie uczestniczył 32 osoby z terenu powiatu kolbuszowskiego.
- Działanie 7.3 RPO WP 2014-2020 – projekt pn. *Wystartuj w biznesie – wspieranie przedsiębiorczości w powiecie kolbuszowskim i ropczycko-sędziszowskim*. Celem głównym projektu jest rozwój przedsiębiorczości i aktywności zawodowej osób niezatrudnionych zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą poprzez wsparcie szkoleniowe oraz finansowe i utworzenie przez te osoby nowych mikroprzedsiębiorstw. W roku 2020 udzielono 24 dotacji w wysokości 23050,00zł oraz przekazano wsparcie pomostowe w wysokości 2250,00zł/mc dla 24 UP.
- Działanie 1.2.1 PO WER 2014 – 2020 – projekt pn. *Młodzi, aktywni, kompetentni, przedsiębiorczy - aktywizacja społeczno-zawodowa osób młodych z grupy NEET z powiatu kolbuszowskiego i ropczycko – sędziszowskiego*. Projekt skierowany do osób młodych, biernych zawodowo.
- Działanie 9.5 RPO WP 2014-2020 – projekt pn. *Centralny Okręg Szkoleniowy* Projekt zakładał przeszkolenie 2307 osób zainteresowanych z własnej inicjatywy zdobyciem, uzupełnieniem lub podniesieniem kwalifikacji zawodowych.
- Działanie 1.2.1 PO WER 2014-2020. Projekt pn. *MŁODZI-AKTYWNI-KREATYWNI- aktywizacja społeczno- zawodowa osób młodych z grupy NEET z powiatu kolbuszowskiego i ropczycko-sędziszowskiego*, skierowany do osób biernych zawodowo. Celem projektu jest poprawa sytuacji na rynku pracy 60 osób biernych zawodowo poprzez zwiększenie ich aktywności zawodowej i społecznej oraz zdolności do zatrudnienia.

Ponadto w roku 2020 Stowarzyszenie „NIL” na podstawie umowy zawartej z Podkarpackim Bankiem Żywności, pełniło funkcję lokalnej organizacji pośredniczącej w pomocy żywnościowej dla ok. 1500 osób zamieszkałych na terenie powiatu kolbuszowskiego, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020.

Powiatowy Urząd Pracy w Kolbuszowej w ramach swoich zadań ustawowych udziela pomocy bezrobotnym i innym osobom poszukującym pracy, ułatwia pracodawcom pozyskiwanie pracowników, podejmuje działania zmierzające do zapobiegania negatywnym skutkom zwolnień z pracy. Rejestruje osoby bezrobotne i poszukujące pracy, przedstawia im propozycje zatrudnienia, wypłaca uprawnionym zasiłki. Inicjuje i finansuje szkolenia, prace interwencyjne, roboty publiczne. Prowadzi pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe i informację zawodową.

W 2020 roku liczba osób bezrobotnych w gminie Kolbuszowa wynosiła 799 osób. Z różnych form wsparcia skorzystało 509 osób. Powiatowy Urząd Pracy w Kolbuszowej prowadził szereg projektów, z których skorzystały osoby z terenu gminy Kolbuszowa:

- Projekt pozakonkursowy współfinansowany z EFS „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie kolbuszowskim (IV)” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) na lata 2014 - 2020. Projekt realizowany jest w okresie od 01.01.2019 r. - 31.12.2022 r. w ramach Osi Priorytetowej I osoby młode na rynku pracy, Działanie 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe. Poddziałanie 1.1.2 wsparcie udzielane z inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych. Z terenu gminy Kolbuszowa w 2020 r. objęto wsparciem 62 osób.
- Projekt pozakonkursowy współfinansowany z EFS „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie kolbuszowskim (V)” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) na lata 2014 - 2020. Projekt realizowany jest w okresie od 01.01.2020 r. - 31.12.2022 r. w ramach Osi Priorytetowej I Rynek pracy otwarty dla wszystkich, Działanie 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe. Poddziałanie 1.1.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego. Z terenu gminy Kolbuszowa w 2020 r. objęto wsparciem 32 osoby.
- Projekt pozakonkursowy współfinansowany z EFS „Aktywizacja osób powyżej 29 r. życia pozostających bez pracy w powiecie kolbuszowskim (VI)” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego (RPO WP) na lata 2014 - 2020 r. Projekt realizowany był w okresie od 01.02.2020 r. - 31.12.2020 r.

w ramach osi priorytetowej VII Regionalny Rynek Pracy, Działanie 7.2 Poprawa sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy – projekty pozakonkursowe PUP. Z terenu gminy Kolbuszowa w 2020 r. wsparciem objęto 15 osób.

- Projekt konkursowy współfinansowany z EFS „Praca szansą na przyszłość” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego (RPO WP) na lata 2014 - 2020. Projekt był realizowany w okresie od 01.10.2018 r. - 31.03.2020 r. w ramach osi priorytetowej VII Regionalny Rynek Pracy, Działanie 7.1 Poprawa sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy – projekty konkursowe. Z terenu gminy Kolbuszowa w 2020 r. objęto wsparciem 5 osób.
- Program z rezerwy MRPiPS – „Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi”. Z terenu gminy Kolbuszowa w 2020 r. wsparciem objęto 15 osób.
- Na podstawie limitu podstawowego przyznanego z MRPiPS, wsparciem objęto 66 osób z terenu gminy Kolbuszowa.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kolbuszowej w 2020 roku udzieliła 57 porad dotyczących szeroko rozumianego zagadnienia uzależnień. W ubiegłym roku nie skierowano żadnego wniosku do prokuratury lub sądu o leczenie odwykowe. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kolbuszowej realizowała zadania strategiczne, które uwzględniały: zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie oraz profilaktykę dotyczącą szkodliwości nadużywania napojów alkoholowych i środków psychoaktywnych. W 2020 roku rozpowszechnili na terenie gminy Kolbuszowa 200 sztuk ulotek dotyczących profilaktyki uzależnień. Z uwagi na zagrożenie epidemiologiczne nie zorganizowano kolonii dla dzieci z terenu gminy Kolbuszowa.

W szkołach podstawowych i ponadpodstawowych pedagodzy szkolni oraz zaproszeni przez nich goście np. Policjanci prowadzili pogadanki o tematyce uzależnień.

Zadanie 4 - Pomoc rodzinom poprzez działania rodzin wspierających

Rodziny wspierające mają pomagać rodzicom, którzy mają problemy z wykonywaniem swoich obowiązków opiekuńczo-wychowawczych. Problemy te mogą wynikać z braku odpowiednich wzorców w rodzinach, z których pochodzą rodzice dziecka. Dzięki współpracy

z rodziną wspierającą w rodzinie wspieranej takie pozytywne wzorce funkcjonowania rodziny można zaszczerpić. Pomoc rodziny wspierającej może dotyczyć różnych aspektów życia takich jak: organizowanie czasu wolnego dzieciom, wypracowanie nawyku wspólnego spędzania czasu przez członków rodziny, pomoc w nauce, wskazówki dotyczące wychowania dzieci, ale również takich wydawałoby się oczywistych dla rodzin spraw, jak nauka gotowania, sprzątnięcia, utrzymania higieny osobistej czy racjonalnego prowadzenia budżetu domowego. Funkcję rodziny wspierającej mogą pełnić rodziny z najbliższego otoczenia dziecka po odbyciu odpowiedniego szkolenia organizowanego przez gminę. Rodzina wspierająca może otrzymać zwrot kosztów świadczonej pomocy, co zostanie określone w umowie. W gminie Kolbuszowa 2020 roku nie funkcjonowała żadna rodzina wspierająca.

Zadanie 5 – Prowadzenie placówek wsparcia dziennego i zapewnienie w niej miejsc dla wszystkich potrzebujących dzieci

Na terenie gminy Kolbuszowa działa Świetlica Profilaktyczno – Wychowawcza przy Polskim Komitecie Pomocy Społecznej (Stowarzyszenie Charytatywne Zarząd Miejsko – Gminny w Kolbuszowej - PKPS), Świetlica adresuje swoją pomoc do dzieci i młodzieży w wieku od 6 -15 lat, uczęszczających do szkoły podstawowej, wywodzących się z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w szczególności z rodzin ubogich, rozbitych, niepełnych, niezaradnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym lub uzależnieniami. W 2020 r. 37 dzieci z terenu tut. gminy skorzystało z tej formy pomocy.

Działalność Świetlicy ma na celu utrzymanie dziecka w jego naturalnym środowisku poprzez wsparcie funkcji opiekuńczych i wychowawczych rodziny. W zakresie potrzeb bytowych Świetlica oferowała w dni robocze pomoc poprzez: pobyt dzieci w placówce w godzinach popołudniowych, wyżywienie, prowadzenie pracy wychowawczej w grupie, zajęcia korekcyjne i kompensacyjne, organizowanie zajęć dla dzieci, w szczególności rekreacyjnych, wypoczynkowych oraz sportowych i kulturalno – oświatowych. Pomoc była również świadczona poprzez: kultywowanie zasad życia społecznego oraz monitoring systematycznej realizacji obowiązku szkolnego i pomoc w przewyciężaniu trudności w nauce.

W 2020 roku PKPS w Kolbuszowej prowadził działalność profilaktyczną i pomocową poprzez realizowanie własnych programów profilaktycznych i pomocowych w ramach umów z województwem Podkarpackim – Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Rzeszowie. Realizowane programy w 2020 roku to:

- „Pozytywka” – program realizowany od 01.01.2020 r. do 15.12.2020 r. Głównym celem programu było wspieranie rodzin w realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Poprzez realizację programu umożliwiono podopiecznym Świetlicy Profilaktyczno – Wychowawczej w Kolbuszowej rozwijanie pasji, poszerzanie wiedzy, ale również wspólne wyjazdy oraz uroczystości. Poprzez realizację programu została stworzona oferta pomocy w postaci zorganizowania opieki nad dziećmi i młodzieżą w czasie wolnym od zajęć szkolnych. Oferta zajęć przyczyniła się do zaspokojenia podstawowych potrzeb, wzbudzania i rozwijania zainteresowań i zachęcania do poszerzania wiedzy, poznania świata. W ramach programu zorganizowano wypoczynek letni w formie dwóch 10 – dniowych turnusów. Odbiorcami zadania „Pozytywka” było ponad 250 osób – dzieci i młodzieży z terenu pięciu powiatów województwa podkarpackiego.
- Zorganizowanie akcji „Paczka dla Seniora” – wśród wychowanków placówki i mieszkańców Gminy Kolbuszowa – działania dla osób starszych, samotnych. Przygotowano 42 paczki dla samotnych seniorów z Gminy Kolbuszowa. Paczki z artykułami spożywczymi, środkami czystości i tekstyliami zostały przekazane osobom potrzebującym w okresie Świąt Bożego Narodzenia.

Inne realizowane zadania w 2020 r.:

- Prowadzenie placówki wsparcia dziennego – Świetlicy Profilaktyczno – Wychowawczej w Kolbuszowej. Z usług świetlicy skorzystało 78 osób (dzieci i młodzieży) oraz niektórzy rodzice i opiekunowie. Część zajęć została zrealizowana w formie zdalnej. Z uwagi na sytuację epidemiczną i wprowadzone ograniczenia oraz nakaz zawieszenia działalności placówki w formie stacjonarnej niemożliwe było zapewnienie opieki podczas okresów zamknięcia placówek, tj. od 15.03.2020 r. – 30.06.2020 r. i od 10.11.2020 r. – 31.12.2020 r. W tym czasie zajęcia prowadzone były w formie on – line.
- Prowadzenie Klubu Seniora pod nazwą „Klub Starszych Nastolatków” – w 2020 r. Klub liczył 55 członków. Klub w stałej formie działał do marca 2020 r. Po tym okresie spotkania w Klubie zostały zawieszony ze względu na sytuację epidemiczną. W okresach poluzowania obostrzeń organizowane były jedynie zajęcia gimnastyki rehabilitacyjnej z zachowaniem reżimu sanitarnego. W grudniu 2020 stowarzyszenie włączyło członków Klubu do działań realizowanego programu „Pozytywka”.
- Prowadzenie Punktu Pomocy Żywnościowej dystrybuującego żywność dla

mieszkańców Gminy Kolbuszowa, skierowanych przez M - GOPS w Kolbuszowej do odbioru pomocy żywnościowej w ramach programu FEAD Podprogram 2019. W 2020 roku z pomocy skorzystało 308 osób. W ramach zadania organizowane były dostawy produktów żywnościowych w ramach programu POPŻ Podprogram 2019 (do czerwca 2020 r.). Łącznie w okresie od stycznia do czerwca 2020 wydano osobom potrzebującym 22032,58 kg/l żywności.

W ubiegłym roku PKPS zorganizował półkolonie dla 41 dzieci z terenu gminy Kolbuszowa. W 2020 roku 5 osób świadczyło pomoc w ramach wolontariatu w Polskim Komitecie Pomocy Społecznej w Kolbuszowej.

W tut. gminie funkcjonowało 5 przedszkoli prywatnych, 6 przedszkoli publicznych, 8 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. We wszystkich szkołach na terenie gminy była zapewniona opieka pozalekcyjna nauczycieli lub funkcjonowały świetlice szkolne (10 świetlic).

Na terenie gminy Kolbuszowa działają 2 świetlice podwórkowe: Świetlica w Szkole Podstawowej nr 2 w Kolbuszowej „Krokodyl” prowadzona przez Chorągiew Podkarpacką Związku Harcerstwa Polskiego – Hufiec Związku Harcerstwa Polskiego im. J. Bytnara „Rudego” w Kolbuszowej dla 15 miejsc oraz w Szkole Podstawowej nr 1 Świetlica „Kolbuszowa 2” prowadzona przez Chorągiew Podkarpacką Związku Harcerstwa Polskiego – Hufiec Związku Harcerstwa Polskiego im. J. Bytnara „Rudego” w Kolbuszowej - 15 miejsc.

W gminie Kolbuszowa we wcześniejszych latach było organizowanych szereg spotkań na rzecz rozwoju dzieci i młodzieży m.in.: warsztaty kulinarne, warsztaty plastyczne, plenery, zajęcia sportowo – rekreacyjne, zajęcia wychowania fizycznego na basenie w Kolbuszowej. Z powodu zagrożenia epidemiologicznego, zakazu zgromadzeń w ubiegłym roku nie było możliwości organizacji takich spotkań.

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publicznej w Kolbuszowej w 2020 r. realizowała na rzecz dzieci i młodzieży następujące spotkania:

- 1 lekcja edukacyjna dla przedszkolaków (25 uczestników),
- 1 spotkanie z Luigi Priore dla przedszkolaków (41 uczestników),
- 24 lekcje edukacyjne i zwiedzanie wystaw szkoły średnie i podstawowe (551 uczestników),
- 4 kursy z word i excel dla dzieci (6 uczestników),
- 10 spotkań ferie zimowe (131 uczestników),
- 4 lekcje biblioteczne (109 uczestników).

Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Iskierka” w Kolbuszowej Dolnej w 2020 r. realizował następujące zadania na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym dzieci i młodzieży: współorganizacja XIII Wojewódzkiego Konkursu Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Tajemnica świąt Bożego Narodzenia (styczeń), organizacja Balu Charytatywnego (luty), dofinansowanie do biwaku harcerskiego podopiecznemu Stowarzyszenia (sierpień), ufundowanie nagród konkursowych dla podopiecznych Stowarzyszenia w ramach Akcji Sprzątania Świata – Polska 2020 (wrzesień), współorganizacja wycieczek dla podopiecznych: Gospodarstwo Rolno – Ogrodnicze w Niekurzy, Ranczo Przyjaciół Przyrody w Stróżach (wrzesień), organizacja spotkania „Rajd od bajki do dobranocki” prowadzonego przez Muzeum Dobranoczek w Rzeszowie (październik), ufundowanie nagród na konkurs związany z tematyką Bożego Narodzenia (grudzień).

W 2020 roku Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kolbuszowej wydał 45 orzeczeń dla osób poniżej 16 roku życia z terenu tutejszej gminy.

Placówki oświatowe z terenu gminy w 2020 r. realizowały szereg projektów skierowanych do dzieci i młodzieży. Projekty te były dla dzieci szczególnie uzdolnionych oraz dla dzieci wymagających dodatkowych zajęć korekcyjno – edukacyjnych, profilaktycznych i wsparcia.

Szkoła Podstawowa Nr 2 im. K.K. Baczyńskiego w Kolbuszowej prowadziła zajęcia profilaktyczne, w których wzięło udział 640 uczniów. Szkoła prowadziła świetlicę szkolną dla 110 uczniów. Szkoła również prowadzi Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej nr 2 w Kolbuszowej.

Szkoła Podstawowa im. Królowej Jadwigi w Wieleńce prowadziła zajęcia profilaktyczne:

- „Nie pal przy mnie proszę” – 22 uczniów,
- „Znajdź właściwe rozwiązanie”- 87 uczniów,
- „Trzymaj formę” – 61 uczniów.

Ponadto szkoła realizuje tematy z profilaktyki zgodnie z planem Wychowawczo - Profilaktycznym szkoły, przy udziale między innymi Policji, Poradni Pedagogiczno – Psychologicznej oraz na godzinach wychowawczych, apelach szkolnych. Natomiast pomocą psychologiczną – pedagogiczną pedagoga szkolnego objętych było 37 uczniów.

Szkoła Podstawowa im. kpt. Józefa Batorego w Weryni prowadziła zajęcia profilaktyczne, w których wzięło udział 150 osób. Przeprowadzono 35 indywidualnych rozmów dzieci z pedagogiem szkolnym. 20 przeszkolonych pracowników pracowało z dziećmi.

Szkoła zorganizowała 8 przedsięwzięć służących wyrównywaniu szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. Szkoła prowadziła świetlicę szkolną dla uczniów.

Realizowane zajęcia o charakterze profilaktycznym to:

- „Trzymaj formę” (współpraca z Inspektorem Sanitarnym),
- „Znajdź właściwe rozwiązanie” (współpraca z Inspektorem Sanitarnym),
- „Nie pal przy mnie proszę” (współpraca z Inspektorem Sanitarnym),
- „Moje dziecko idzie do szkoły” (współpraca z Inspektorem Sanitarnym),
- „Z kulturą mi do twarzy”,
- „Piękna nasza Polska cała”,
- „Zawsze razem”,
- Wsparcie na rzecz zwiększenia wykorzystania TIK w szkołach podstawowych w Gminie Kolbuszowa oraz rozwijanie kompetencji kluczowych i informatycznych wśród nauczycieli i uczniów,
- Szkolny Klub Sportowy,
- Program dla Szkół (mleko, owoce i warzywa w szkole – współpraca z ARiMR),
- Posiłek w szkole i w domu – program rządowy (współpraca z M - GOPS w Kolbuszowej),
- promocja zdrowia i profilaktyka próchnicy (współpraca z ZOZ).

Szkoła realizowała działania na rzecz mieszkańców gminy Kolbuszowa w 2020 r.

- organizacja szkolnego Dnia Babci i Dziadka,
- współpraca z KGW i Radą Sołecką w przygotowaniu Dnia Kobiet,
- współpraca z CARITAS i Parafią w przygotowaniu Dnia Chorego,
- współpraca z Parafią w przygotowaniu koncertu kolęd,
- organizacja Narodowego Święta Żołnierzy Wyklętych w wymiarze gminnym.

Szkoła podstawowa w Przedborzu dysponuje świetlicą szkolną, z której korzystało w ubiegłym roku 20 dzieci. W zorganizowanych profilaktycznych zajęciach wzięło udział: terapia pedagogiczna – 4 osoby, rewalidacja – 7 osób, logopedia – 10 osób.

Szkoła Podstawowa w Bukowcu organizowała zajęcia profilaktyczne, w których wzięło udział 65 dzieci i młodzieży, przeszkolono 2 pracowników, zorganizowano 3 przedsięwzięcia służące wyrównywaniu szans edukacyjnych. Zrealizowano następujące projekty: „Trzymaj formę”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”, „Moje dziecko idzie do szkoły”, „Zawsze razem”.

Szkoła Podstawowa w Zarębkach organizowała zajęcia profilaktyczne dla dzieci i młodzieży, w których wzięło udział 54 osoby, przeszkolono 10 pracowników pracujących z dziećmi, zorganizowano 5 przedsięwzięć służących wyrównywaniu szans edukacyjnych,

zorganizowano 3 szkolenia dla rodziców. Pedagog szkolny przeprowadził 2 rozmowy indywidualne z dziećmi oraz zrealizowano 5 projektów.

Szkoła Podstawowa im. H. Sienkiewicza w Kolbuszowej realizowała zajęcia profilaktyczne tj. zabawy i ćwiczenia antystresowe (kl. IV-V), jak radzić sobie podczas pobytu w domu (kl. IV-VIII), jak bezpiecznie korzystać z Internetu (kl. IV-V), realizacja w klasach VI, VII i VIII programu profilaktycznego „Klikam bezpiecznie”, rozpoczęcie w klasach VIII programu profilaktycznego „Nie przegraj”, organizacja „Tygodnia bezpieczeństwa”, zajęcia online klasy V „Tolerancja”, spotkanie online z higienistką szkolną „Bezpieczne i zdrowe ferie zimowe”- kl. I-III. Spotkanie online z przedstawicielem KPP w Kolbuszowej: „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczne korzystanie z Internetu – odpowiedzialność prawna nieletnich”, „Przemoc domowa – gdzie szukać pomocy”, „Bezpieczna droga do szkoły”, „Bezpieczeństwo na co dzień – Miś Popo radzi”.

Szkoła przeprowadziła szkolenia dla rodziców w formie zdalnej:

- Zadbaj o dziecięcy mózg,
- Jak rozmawiać z małymi dziećmi na temat koronawirusa?,
- Bezpieczny Internet – porady dla rodzica,
- Jak wspierać dzieci podczas epidemii – zalecenia UNICEF,
- W cieniu koronawirusa – jak radzić sobie z emocjami wywołanymi pandemią,
- Jak podczas domowej kwarantanny i zdalnej edukacji zadbać o higienę cyfrową dzieci i młodzieży?,
- Komunikacja w rodzinie – nie tylko w czasie pandemii,
- Gdzie szukać pomocy i wsparcia – przydatne adresy,
- Motywacja,
- Stres – przyjaciel czy wróg,
- Zaburzenia psychosomatyczne,
- Sposoby na odprężenie i zadbanie o siebie w domu.

Liczba przeszkolonych pracowników pracujących z dziećmi w zespołach wychowawczych to 24 osoby, a stacjonarnie z pedagogiem PPP 22 osoby.

Szkoła zorganizowała przedsięwzięcia służące wyrównywaniu szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży:

- Prowadzenie zajęć rozwijających umiejętności uczenia się,
- Prowadzenie zajęć rozwijających podstawowe techniki szkolne,
- Efektywne sposoby uczenia się,
- Sposoby na efektywną naukę i zapamiętywanie,

- Jak radzić sobie ze stresem egzaminacyjnym.

Pedagog szkolny odbył rozmowy indywidualne z dziećmi i młodzieżą: stacjonarnie 32 rozmowy i online 20 rozmów.

Szkoła realizowała następujące projekty:

- Nauka i doskonalenie pływania w klasach 1-3,
- Warzywa i owoce w szkole,
- Szklanka mleka,
- Bezpieczna szkoła,
- Spójrz inaczej,
- Bieg po zdrowie,
- Fluoryzacja zębów,
- Wsparcie na rzecz zwiększenia wykorzystania TIK w szkołach podstawowych w Gminie Kolbuszowa oraz rozwijanie kompetencji kluczowych i informatycznych wśród nauczycieli i uczniów.

Szkoła Podstawowa w Kupnie realizowała zajęcia profilaktyczne dla 15 uczniów – badania profilaktyczne kl. I-VIII. dot. wszystkich zagrożeń płynących z korzystania z Internetu oraz ankieta dla kl. III-VIII. dot. bezpieczeństwa w szkole i środowisku zamieszkania. Szkoła prowadziła świetlicę szkolną dla 2 grup po 25 uczniów oraz prowadziła działania:

- pozalekcyjne zajęcia siatkówki dla uczniów i absolwentów szkoły w ramach Uczniowskiego Klubu Sportowego UKS Kupno – 40 osób
- zajęcia wokalne – taneczne dla 18 uczniów kl. III-VIII w ramach Zespołu Pieśni i Tańca „Lesianie” z Kupna,
- realizacja 2 projektów unijnych w ramach programu ERASMUS+ „Bawimy się razem” oraz „Nie ma życia bez wody”/objętych programem wymiany międzynarodowej było 32 uczniów/ kraje partnerskie – Włochy, Turcja, Rumunia, Bułgaria
- realizacja projektów edukacyjnych przez Stowarzyszenie „Lolek” w Kupnie wspólnie z Fundacją „Serce” w Kolbuszowej,
- działalność drużyny harcerskiej ZHP / 17 harcerzy/konkursy tematyczne z nagrodami dla uczniów,
- dożywianie uczniów, stypendia socjalne, użyczenie sprzętu komputerowego na potrzeby edukacji zdalnej (łącznie użyczono uczniom 26 laptopów),
- pomoc uczniom w rozwiązywaniu problemów edukacji zdalnej, gry terenowe, wycieczki rowerowe, biwak harcerski.

Zespół Szkół Agrotechniczno – Ekonomicznych im. Komisji Edukacji Narodowej w Weryni organizował w 2020 r. zajęcia profilaktyczne. Średnio rocznie 255 uczniów bierze udział w różnorodnych zajęciach realizowanych w ramach programu wychowawczo – profilaktycznego. Szkoła zatrudnia 6 terapeutów. Przeprowadzono 12 przedsięwzięć służących wyrównywaniu szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. Pedagog szkolny przeprowadził łącznie ponad 500 indywidualnych rozmów z uczniami w drugim półroczu roku szkolnego 2019/2020 oraz w pierwszym półroczu roku szkolnego 2020/2021.

Szkoła realizowała następujące projekty:

- „Aktywni w Europie” – w ramach programu Erasmus+,
- „Robopreneur” w ramach programu Erasmus+,
- „Food Redefined” w ramach programu Erasmus+,
- „Europejskie Praktyki Zawodowe”,
- „Nasza szkoła Twoją szansą na sukces”,
- „Ekonomia i rachunkowość to trafna inwestycja w przyszłość”.

Przedszkole Nr 1 w Kolbuszowej organizowało w 2020 r. zajęcia profilaktyczne dla 120 dzieci. Przeszkolono 14 pracowników pracujących z dziećmi. W ramach przedsięwzięć służących wyrównywaniu szans edukacyjnych prowadzono bieżącą, codzienną pracę z dziećmi w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej świadczonej przez przedszkole.

Przedszkole realizowało projekty edukacyjne: „Mały Miś w świecie wielkiej literatury”, „Czyściochowo”, „Mamo! Tato! Wolę wodę”.

Przedszkole Publiczne Nr 2 w Kolbuszowej organizowało w 2020 r. zajęcia profilaktyczne dla 77 dzieci. W przedszkolu pracuje z dziećmi 17 przeszkolonych pracowników. Odbyły się 2 szkolenia dla rodziców. Przeprowadzono 6 przedsięwzięć służących wyrównywaniu szans edukacyjnych dzieci.

Przedszkole realizowało następujące projekty:

- Międzynarodowy projekt edukacyjny: „Emocja” (5 modułów: kreatywność, wyobraźnia, moc słów, empatia, odwaga).
- Kampania społeczna „Przytul Dziecko” (zaangażowanie rodziców) wykorzystanie pozyskanego kajetu rozwojowego do pracy z dziećmi.
- Realizacja projektu z wykorzystaniem programu edukacyjnego dla przedszkoli opracowanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi: „Skąd się biorą produkty ekologiczne” – we współpracy z Sanepidem.
- „Czyste powietrze wokół nas” ,

- „Bezpieczni z Małym Misiem” – przedszkole realizuje kierunek polityki MEN: Profilaktyka uzależnień (w tym: współpraca z instytucjami działającymi na rzecz bezpieczeństwa, DBI – Dzień Bezpiecznego Internetu),
- „Smog do dla zdrowia szkół”,
- „Bezpieczne domy – Przyjazne Miasta” pogłębiającego wiedzę z zakresu globalnego mieszkalnictwa i zróżnicowanego rozwoju miast,
- „Akcja Kinder: „Podziel się książką” – Czytelnik o wielki sercu – włączenie rodziców,
- Udział w kampanii o bezpieczeństwie w sieci: „Bądź z innej bajki” – Ministerstwo Cyfryzacji i Państwowy Instytut Badawczy NASK,
- Ogólnopolska akcja Sadzimy 2020 – pod patronatem prezydenta RP (pozyskanie sadzonek z nadleśnictwa do zasadzenia w placówce oraz w ogrodach przedszkolaków,
- Akcja: „Dzień Pustej Klasy” – organizacja zajęć w terenie, poza budynkiem przedszkola – aktywność ruchowa na świeżym powietrzu,
- Akcja „Razem na Święta – edycja akcji MEN, której celem jest budowanie więzi i wspólnot międzypokoleniowych,
- Akcja Emocje – edycja zimowa – wymiana kartek z iskierkami emocji (współpraca z rówieśnikami z innych przedszkoli),
- Akcja społeczna poświęcona mukowiscydozie „Dzień Wiatraczka- organizator Fundacja Oddech Życia,
- Europejski Tydzień Kodowania- październik 2020,
- Akcja MEN „Szkoła Pamięta”,
- „Pod biało – czarownicą” – realizowany pod patronatem prezesa Rady Ministrów,
- Akcja MEN „Szkoła do hymnu” – Narodowe Święto Niepodległości – włączenie rodziców,
- Akcja „Niebieski Marsz” pod patronatem Podkarpackiego Kuratora Oświaty,
- Przedszkole realizuje opracowaną „Politykę ochrony dzieci” – certyfikat „Chrońmy dzieci”,
- „Kubusiowi przyjaciele Natury”,
- Projekt UNICEF – „Pomoc dla Jemenu”.

Przedszkole Publiczne w Kolbuszowej Dolnej organizowało w 2020 r. zajęcia profilaktyczne dla 30 dzieci. Wszyscy pracujący nauczyciele – 6 osób, są odpowiednio przygotowani i przeszkoleni. W roku 2020 nauczyciele uczestniczyli w licznych szkoleniach prowadzonych online. Przedszkole realizowało przedsięwzięcia służące wyrównywaniu szans edukacyjnych: zajęcia logopedyczne dla dzieci, realizowanie programów edukacyjnych i profilaktycznych, współpraca z poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, prowadzenie działań uwzględniających indywidualizację procesu nauczania, bajkoterapia,- czytanie bajek

terapeutycznych, praca z dziećmi zdolnymi, - udział w konkursach, udział w akcjach charytatywnych, organizowanie pracy w małych grupach – pomoc kompensacyjno – wyrównawcza. Przedszkole realizowało następujące projekty:

- międzynarodowy projekt edukacyjny „Piękna nasza Polska cała”,
- projekt „Zdrowo jem więcej wiem”,
- projekt edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”,
- udział w Jesiennym festiwalu Małych krokodyli,
- udział w projekcie organizowanym przez Muzeum Dobranoczek z Rzeszowa- Ekspedycja wehikułem czasu,
- działania w ramach Sieci Szkół Promujących Zdrowie
- udział w programie „Mamo, tato wolę wodę”.

Na terenie gminy Kolbuszowa działa niepubliczny żłobek „Słoneczny zakątek”, w którym jest przygotowane miejsce dla 120 dzieci. W 2020 roku 87 dzieci przebywało w żłobku, w tym 1 dziecko niepełnosprawne. „Słoneczny zakątek” ma udogodnienia architektoniczne dla dzieci niepełnosprawnych ruchowo i dzieci niewidomych oraz specjalistyczne narzędzia do rozpoznawania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych. W 2020 roku zatrudnionych było 12 osób na stanowisku opiekunka i 1 osoba jako pielęgniarka lub położna. Gmina Kolbuszowa przeznaczyła 64 800 zł na działalność żłobka.

W Miejskim Domu Kultury w Kolbuszowej i podległych filiach w 2020 roku odbywały się zajęcia dla dzieci i młodzieży:

- tańca współczesnego,
- śpiewu z zakresu wokalistyki i emisji głosu,
- mażorettek ucząc układu choreograficznych taneczno – marszowych,
- prowadzono zajęcia z zakresu nauki gry na instrumentach w filiach: w Kolbuszowej Górnej (nauka gry na saksofonie i keyboardzie) w świetlicy w Świerczowie (nauka gry na perkusji).

We wszystkich podległych filiach oraz siedzibie MDK w Kolbuszowej zorganizowano zajęcia feryjne dla dzieci o różnej tematyce. Wszelkie działania w połowie marca 2020 roku zostały przerwane, zawieszono przez zagrożenie epidemiologiczne. Udało się zorganizować zajęcia wakacyjne dla dzieci i młodzieży z ograniczeniem co do liczby dzieci i w ścisłym reżimie sanitarnym. Zorganizowano Festiwal Małych Krokodyli w Mieście nad Nilem, w którym przedszkola biorące udział w konkursach otrzymały nagrody dla swoich podopiecznych.

W ścisłym reżimie sanitarnym i z ograniczeniem liczby uczestników udało się zorganizować

liczne imprezy, które przyciągnęły osoby dorosłe, dzieci i młodzież np. VII Festiwal żywej Muzyki, Dożynki, Jazz nad Nilem, koncert Orkiestry Dentej oraz koncert kolęd i pastorałek z repertuaru Władysława Pogody, z których transmisję można było obejrzeć na naszej stronie internetowej.

Zadanie 6, 7 i 8 - Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, placówce opiekuńczo-wychowawczej i rodzinnym domu dziecka

W 2020 roku z terenu gminy Kolbuszowa w rodzinach zastępczych przebywało 5 dzieci z 4 rodzin (2 dzieci - w rodzinie zastępczej niezawodowej, 2 dzieci – w rodzinach zastępczych spokrewnionych). Jedno dziecko z terenu tut. gminy usamodzielniało się. Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej sfinansował pobyt tych dzieci w rodzinach zastępczych w kwocie 21 002,94 zł.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej w 2020 r. przeznaczyło na kontynuowanie nauki dla osób usamodzielnionych z terenu gminy Kolbuszowa kwotę 12 624 zł, w tym dla 1 osoby z rodziny zastępczej w wysokości 6 312 zł oraz dla 1 osoby z placówki opiekuńczo – wychowawczej w wysokości 6 312 zł.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej przeznaczyło kwotę 50 232 zł na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych.

Zadanie 9 - Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych

Na podstawie sprawozdań oraz analizy dokumentów pracowników socjalnych M – GOPS w Kolbuszowej za 2020 rok, opracowano diagnozę rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi. Pracownicy socjalni wskazali 65 rodzin z dominującym problemem jakim jest realizacja funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez rodziców biologicznych. Rodziny te liczą łącznie 188 osób. Problemy w realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczych dotyczą trzech podstawowych aspektów: opieki i wychowania dziecka, prowadzenia gospodarstwa domowego oraz kształtowania i wypełniania prawidłowych ról społecznych.

Zadanie 10 - Doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny

W ramach dobrych praktyk, doskonalenia współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny, Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej ściśle współpracuje z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej w Kolbuszowej, kolbuszowskim „Caritas”, Regionalną Fundacją Rozwoju „Serce” w Kolbuszowej oraz Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Powiatu Kolbuszowskiego „NIL” w Kolbuszowej.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej współpracuje z organizacjami o zasięgu ogólnopolskim działającymi na rzecz dzieci i osób niepełnosprawnych, które pomagają w pozyskiwaniu funduszy na leczenie i rehabilitację. W 2020 roku MGOPS współpracował z: Fundacją Zdążyć z Pomocą, Fundacją Polsat, Fundacją COGITO, Fundacją PZU, Fundacją Sto Serc, Fundacją Orlen, Fundacją Kolorowy Świat, Fundacją Radia ZET, Fundacją Faktu Serce dla Dzieci, Fundacją na Rzecz Chorych na SM im. Bł. Anieli Salawy.

Przedstawiciele różnych instytucji w tym: M-GOPS, PCPR, Policji, GKRPA, kuratorów sądowych, służby zdrowia, oświaty i organizacji pozarządowych w ramach działalności Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Kolbuszowa spotykają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące, by omówić sprawy związane z procedurą przemocy w rodzinie.

Zadanie 11 - Ochrona rodziny przed utratą bezpieczeństwa socjalnego

W gminie Kolbuszowa na dzień 31.12.2020 r. zameldowanych było 24 525 osób. Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej w 2020 roku w ramach pomocy społecznej udzielił pomocy finansowej i niefinansowej 580 rodzinom, w tym 213 rodzinom wychowującym dzieci. Łączna liczba osób w rodzinach to 1 394 co stanowi 5,68 % wszystkich mieszkańców gminy.

Powody udzielenia wsparcia w 2020 roku rodzinom korzystającym z pomocy społecznej:

- ubóstwo – 186 rodzin (425 osób)
- bezrobocie – 123 rodziny (328 osób)
- niepełnosprawność – 169 rodzin (376 osób)
- długotrwała lub ciężka choroba – 145 rodzin (340 osób)
- alkoholizm – 27 rodzin (43 osoby)
- bezdomność – 6 osób samotnie gospodarujących
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa

domowego ogółem – 65 rodzin (188 osób) w tym:

- rodziny niepełne – 29 rodzin (87 osób)
  - rodziny wielodzietne – 11 rodzin (69 osób)
- potrzeba ochrony macierzyństwa – 80 rodzin (417 osób) w tym:
- wielodzietność – 60 rodzin (329 osób)
- przemoc – 18 rodzin (59 osób)
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego – 3 rodzin (3 osoby)
- zdarzenie losowe – 2 rodziny (6 osób)
- klęska żywiołowa lub ekologiczna – 1 rodzina (2 osoby).

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej w 2020 r. świadczył specjalistyczne usługi opiekuńcze dla 12 niepełnosprawnych dzieci z zaburzeniami psychicznymi z terenu gminy Kolbuszowa.

Zgodnie z Uchwałą nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej oraz Urząd Miejski w Kolbuszowej we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Kolbuszowej organizował prace społecznie użyteczne „Pomoc w domu” dla rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych. Celem działania było wsparcie rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych w realizacji codziennych obowiązków domowych oraz aktywizacja osób bezrobotnych w ramach prac społecznie użytecznych. Tygodniowy wymiar pracy osoby podejmującej prace społecznie użyteczne wynosił nie więcej niż 10 godzin. W 2020 roku 2 opiekunów osób niepełnosprawnych z terenu tutejszej gminy skorzystało z pomocy w formie prac społecznie użytecznych. Dwie osoby świadczyły pomoc w ramach tych prac.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej realizuje pomoc w formie finansowej m.in.: wypłaty świadczeń (zasiłków: celowych, stałych, okresowych), ponoszenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej i niefinansowej m.in.: pracy socjalnej, posiłków i innej pomocy rzeczowej dla rodzin, usług specjalistycznych, objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym, skierowanie do: domu pomocy społecznej, Środowiskowego Domu Samopomocy w Kolbuszowej, Centrum Integracji Społecznej w Kolbuszowej, Dziennego Domu Seniora w Hucie Przedborskiej.

Jedną z form pomocy dla rodzin z dziećmi o niskich dochodach jest dożywianie w placówkach oświatowych. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej zawiera porozumienia ze szkołami i przedszkolami, dzięki czemu dzieci mogą skorzystać

z jednego ciepłego posiłku w szkole i przedszkolu. W 2020 roku z dożywiania w szkole i przedszkolu skorzystało 271 dzieci w ramach wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu”.

W 2020 r. poza świadczeniami pieniężnymi mieszkańcy gminy Kolbuszowa skorzystali z różnych form pomocy niematerialnej, świadczonej przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej jak:

- poradnictwo prawne, m.in. pomoc w sporządzaniu pozwów o alimenty, pomoc w sprawach o ustalenie opieki nad dziećmi, wydawanie opinii dotyczących sytuacji rodzinnej dla potrzeb powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz sądu,
- podejmowanie interwencji w przypadkach występowania przemocy w rodzinie,
- pomoc w załatwianiu ważnych spraw życiowych,
- praca socjalna na rzecz osób i rodzin oraz środowiska, w którym funkcjonują.

Praca socjalna świadczona przez pracowników socjalnych wymaga interdyscyplinarnego przygotowania, ma na celu ułatwienie funkcjonowania osób i rodzin w środowisku społecznym oraz rozwijanie poczucia ich własnej wartości poprzez wykorzystanie ich możliwości. W 2020 roku z tej formy pomocy skorzystało ogółem 580 rodzin (1394 osoby w rodzinach), w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej 198 rodzin (380 osób w rodzinach).

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej w 2020 roku wydawał skierowania do otrzymania pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomoc Najbardziej Potrzebującym (FEAD) dla osób i rodzin o niskich dochodach, które spełniały wymogi określone w art. 8 ustawy o pomocy społecznej. Z tej formy pomocy skorzystało łącznie 986 osób najbardziej potrzebujących z terenu gminy Kolbuszowa. M-GOPS przy realizacji tego zadania stale współpracuje z organizacjami pozarządowymi tj. Polskim Komitetem Pomocy Społecznej, do którego wydano 138 skierowań do pomocy żywnościowej o łącznej liczbie osób 308 oraz Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Powiatu Kolbuszowskiego „NIL”, do którego wydano 228 skierowań do pomocy żywnościowej o łącznej liczbie osób 678. W związku z trwającym stanem epidemii COVID-19, od dnia 15 września 2020 r. możliwe było zdalne kwalifikowanie odbiorców pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Podprogram 2020.

W 2020 r. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej przy współpracy Kuratorium Oświaty oraz Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Oświatowo

Wychowawczych im. Teresy Kras w Lublinie zorganizowali wypoczynek letni dla dzieci z rodzin o niskich dochodach. Z gminy Kolbuszowa udział wzięło 8 dzieci w wieku od 7 do 18 lat, które pojechały do Leska na 14 dniowy pobyt.

Na podstawie uchwały nr XIV/176/19 Rady Miejskiej w Kolbuszowej z 30.10.2019 r. Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kolbuszowej od 01.01.2020 r. został upoważniony do prowadzenia postępowania w sprawach z zakresu świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Kolbuszowa. Od stycznia do czerwca 2020 r. została przyznana pomoc w formie stypendium szkolnego dla 206 dzieci z terenu tut. gminy na kwotę 102 349,31 zł. Od września do grudnia 2020 r. przyjęto 123 wnioski o stypendium szkolne na kwotę 68 569,00 zł. W 2020 r. zostały przyznane 2 zasiłki szkolne uczniom znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego lub w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym. Zasiłki przyznane zostały w kwocie 1 240 zł.

Parafialny Zespół Caritas przy Parafii pw. Wszystkich Świętych w Kolbuszowej wspiera osoby potrzebujące, zaniedbane, wymagające wsparcia. We współpracy z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej w Kolbuszowej działa jadłodajnia, która od poniedziałku do piątku wydaje posiłki dla co najmniej 15 osób. Ponadto Caritas wspiera rodziny w formie talonów żywnościowych, opłaty energii elektrycznej, zakupu opału, zakupu wózka inwalidzkiego. Caritas przygotował również paczki żywnościowe dla osób potrzebujących na świata. Zespół Caritas ściśle współpracuje z Miejsko – Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kolbuszowej.

W gminie Kolbuszowa rodziny o trudnej sytuacji materialnej i określonej ustawowo powierzchni mieszkania mogą skorzystać z pomocy w formie dofinansowania do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. W 2020 roku z liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych wyniosła 796 (753 – miasto, 43 – wieś) na kwotę 182 766 zł. 42 gospodarstwa domowe skorzystało w 2020 roku z dodatku energetycznego na kwotę:

- 1 osobowe gospodarstwa – 13 na kwotę 1 641,05
- 2-4 osobowe – 21 na kwotę 2 885,67 zł
- powyżej 5 członków – 8 na kwotę 1 294,35 zł

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Dział Świadczeń Rodzinnych w 2020 roku udzielił pomocy rodzinom w formie z zasiłku wraz z dodatkami dla 812 rodzinom na kwotę 1 874 707, 24 zł

Od 1 kwietnia 2016 roku funkcjonuje Rządowy Program Rodzina 500 +, który ma za

zadanie pomóc w wychowywaniu dzieci poprzez wypłatę świadczeń wychowawczych. Wypłacone pieniądze mają posłużyć jako częściowe pokrycie kosztów związanych z zaspokojeniem potrzeb życiowych oraz wychowaniem dziecka. W 2020 roku w gminie Kolbuszowa z pomocy w formie świadczenia wychowawczego 500 + skorzystało 2 442 rodzin na kwotę 23 548 545,64 zł.

W styczniu 2017 roku weszła w życie ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Rodzicom przysługuje wsparcie finansowe w wys. 4 000 złotych z tytułu urodzenia żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. W 2020 roku w gminie Kolbuszowa wypłacono 8 000 zł dla 2 rodzin. Rodziny w ramach ustawy mogą również skorzystać z pomocy asystenta rodziny.

Od 01.01.2016 r. rząd wprowadził świadczenie rodzicielskie, które przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. W 2020 r. tut. Ośrodek wypłacił świadczenie rodzicielskie w wys. 447 600,10 zł dla 72 matek.

Od 01.06.2018 r. rodzice mogą korzystać ze świadczenia „Dobry Start”, które przysługuje raz w roku na dziecko uczące się w szkole, aż do ukończenia przez nie 20 lat. Program obejmuje dzieci wychowujące się zarówno w rodzinach, jak i te przebywające w pieczy zastępczej. Świadczenie „Dobry Start” przyznano w 2020 roku po 300 zł dla 1749 osób. Na ten cel oraz na koszty obsługi wydatkowano łącznie kwotę 789 000 zł.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej z Funduszu alimentacyjnego w 2020 roku udzielił pomocy 35 rodzinom na kwotę 250 745 zł. Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej w dniu 30.11.2020 r. zakończył projekt socjalny „Wyprawka 2020” dla osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych, ubogich i potrzebujących z terenu gminy Kolbuszowa.

Pracownicy socjalni dokonali analizy sytuacji osób z terenu gminy Kolbuszowa. Przygotowano i rozesłano zapytania ofertowe na zakup proszku do prania, płynu do naczyń, 4 sztuk mydła, dwóch małych ręczników, dwóch dużych ręczników, prześcieradła, pościeli, kołdry, poduszki, dwóch płynów do dezynfekcji oraz 50 sztuk maseczek ochronnych. Zakupiono również torbę

gospodarczą do zapakowania wszystkich przedmiotów. Po przeprowadzeniu procedury zapytania ofertowego zakupiono produkty za kwotę: 7 933,92 zł.

Każdy z pracowników socjalnych tut. Ośrodka wytypował osoby potrzebujące z terenu gminy Kolbuszowa do udziału w projekcie. Przyjęto wnioski od tych osób, przeprowadzono wywiady środowiskowe i wydano decyzje administracyjne. Zakupiono artykuły tekstylne oraz artykuły przemysłowe. Pracownicy socjalni zrobili 24 paczek dla 24 rodzin o łącznej liczbie 28 członków. Paczki zostały rozwiezione do osób potrzebujących. U osób, które otrzymały taką pomoc zwiększyło się poczucie własnej wartości, poczuli się docenieni, okazali wdzięczność i sympatię.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej w dniach 23.11.2020 r. do 31.12.2020 r. realizował projekt socjalny „Świąteczny podarek” dla potrzebujących osób i rodzin z terenu gminy Kolbuszowa, zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej nawiązał współpracę z Regionalną Fundacją Rozwoju „Serce” w Kolbuszowej, która zorganizowała przygotowała paczki żywnościowe. Pracownicy socjalni dokonali analizy i diagnozy osób potrzebujących z terenu tut. Gminy.

Regionalna Fundacja Rozwoju „Serce” w Kolbuszowej przekazała 30 zapakowanych paczek do tut. Ośrodka. Pracownicy socjalni wytypowali 30 rodzin potrzebujących z terenu tut. Gminy. Pracownicy socjalni w dniach od 15.12.2020 r. do 22.12.2020 r. rozwieźli paczki do 30 osób (52 osób w rodzinach). Osoby, które otrzymały taką pomoc zaspokoili podstawowe potrzeby i poprzez to zwiększyły poczucie własnej wartości, poczuli się docenieni, zauważeni i byli bardziej otwarci na integrację ze społeczeństwem.

Regionalna Fundacja Rozwoju „Serce” aktywnie działa na rzecz dzieci i młodzieży. W 2020 roku prowadziła:

- Program stypendialny: „Akademia Młodych Serc” – autorski Fundacji, którego celem było wspieranie zdolnych, aktywnych i pełnych pasji młodych ludzi, posiadających szczególne osiągnięcia i angażujących się w działania wolontarystyczne na rzecz lokalnej społeczności. Skierowany był do uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz studentów dziennych studiów magisterskich, pochodzących z terenu powiatu kolbuszowskiego i spełniających kryteria programu.
- Stypendia pomostowe – program realizowany w partnerstwie z Fundacją Edukacyjną Przedsiębiorczości. Celem programu było wsparcie młodzieży w pokonaniu wyjątkowo trudnej dla niej bariery związanej z rozpoczęciem nauki na wyższej uczelni poprzez ufundowanie stypendiów na pierwszy rok dziennych studiów magisterskich i przez to

motywowanie uczniów szkół ponadpodstawowych. Skierowany był do absolwentów szkół ponadpodstawowych, pochodzących z terenu powiatu Kolbuszowskiego, którzy zostali przyjęci na pierwszy rok dziennych studiów magisterskich i spełniających kryteria programu. Łącznie udzielono pomocy 27 stypendystom z terenu gminy Kolbuszowa.

- Wsparcie dla uczniów – Fundacja w ramach działania „Akademia Młodych Serc Junior” udzieliła jednorazowego wsparcia finansowanego dla najlepszych uczniów i laureatów konkursów przedmiotowych uczęszczających do szkół podstawowych w Kolbuszowej. W 2020 r. wsparcie otrzymało 6 uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 1 i Szkoły Podstawowej nr 2.
- Pomoc świąteczna : Wielkanocna paczka – w kwietniu 2020 r. Fundacja zorganizowała przedświąteczną pomoc w postaci paczek żywnościowych dla rodzin z terenu powiatu kolbuszowskiego. W paczkach znajdowały się produkty spożywcze o długim terminie ważności (cukier, mąka, ryż, kasza, dżem, makaron, konserwy). W Gminie Kolbuszowa paczki otrzymało 30 rodzin. W organizacji tej akcji Fundacja współpracowała z M - GOPS w Kolbuszowej oraz Wojskami Obrony Terytorialnej.
Świąteczna paczka – w grudniu 2020 r. Fundacja zorganizowała przedświąteczną pomoc w postaci paczek żywnościowych oraz bonów towarowych dla rodzin z terenu powiatu kolbuszowskiego. W paczkach znajdowały się produkty spożywcze o długim terminie ważności (cukier, mąka, ryż, kasza, dżem, makaron, konserwy). W gminie Kolbuszowa pomoc otrzymało 39 rodzin. W organizacji tej akcji Fundacja współpracowała z M - GOPS w Kolbuszowej
- Akcja opał na zimę w ramach, której 5 rodzin z terenu miasta i gminy Kolbuszowa otrzymało opał.

Jednym z bardzo ważnych zadań realizowanych m. in. przez Ośrodek Pomocy jest profilaktyka i zapobieganie przemocy w rodzinie. W ramach działań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Kolbuszowa realizowana jest procedura „Niebieskie Karty”. W roku 2020 była ona prowadzona w 99 rodzinach, w których było 247 osób poszkodowanych, w tym 26 osób starszych i 92 dzieci. Podejrzanych o stosowanie przemocy było 102 osób, w tym 91 mężczyzn i 11 kobiet. W ubiegłym roku wpłynęło 60 „Niebieskich Kart A” wszczynające nową procedurę.

Działania podejmowane w 2020 r. przez M-GOPS wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie to m.in.: praca socjalna i monitoring (247), udzielanie szeroko rozumianego poradnictwa – wskazanie miejsc, w których można uzyskać specjalistyczną

pomoc (prawną, terapeutyczną, medyczną, psychologiczną) w środowisku lokalnym (99), motywowanie do uczestnictwa w grupach wsparcia, terapii rodzinnej i małżeńskiej (44), wsparcie pedagoga szkolnego (55), pomoc finansowa i rzeczowa, dożywianie, wydawanie kart do odbioru żywności z Programu POPŻ (59), udział w 3 spotkaniach otwartych dla osób doznających przemocy realizowanych w ramach projektu „Przemocy mówimy NIE w Gminie Kolbuszowa” – edycja 2020 (po 30 każde), porady indywidualne psychologa, terapeuty rodzinnego

i pracownika socjalnego w ramach projektu „Przemocy mówimy Nie w Gminie Kolbuszowa” – edycja 2020 (42), skierowanie i udział w grupie wsparcia w ramach projektu „Przemocy mówimy Nie w Gminie Kolbuszowa” – edycja 2020 (12).

Działania podejmowane przez pracowników M-GOPS wobec sprawców przemocy to m.in.: praca socjalna i monitoring (102), motywowanie i kierowanie do udziału w programie edukacyjno-korekcyjnym (45), motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego i terapii uzależnień, motywowanie i kierowanie do udziału w grupie wsparcia AA, motywowanie do podjęcia leczenia psychiatrycznego (40), rozmowy motywujące do zmiany zachowania i powstrzymania się od nadużywania alkoholu (40), zgłoszenie do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 kk (12), spotkania otwarte dla osób stosujących przemoc lub podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie w ramach projektu „Przemocy mówimy Nie w Gminie Kolbuszowa” – edycja 2020 (3 spotkania po ok. 30 osób), motywowanie do skorzystania z pomocy psychologicznej, terapii rodzinnej (29), motywowanie i kierowanie do indywidualnej konsultacji (psychologicznej, terapeutycznej, w tym porady indywidualne psychologa, terapeuty rodzinnego i pracownika socjalnego w ramach projektu „Przemocy mówimy Nie w Gminie Kolbuszowa” – edycja 2020 (20), wsparcie OPS (w tym pomoc finansowa, rzeczowa, wydanie karty do odbioru żywności z Programu POPŻ – 19), kierowanie wniosku do prokuratury o przymusowe leczenie odwykowe (7).

Działania podejmowane wobec świadków przemocy w rodzinie to m.in.: praca socjalna (22), monitoring (19), motywowanie do działań na rzecz poprawy zachowania sprawcy (9).

Działania podejmowane wobec dzieci doświadczających przemocy w rodzinie to m. in. wsparcie pedagoga szkolnego, rozmowy wspierająco – wyjaśniające – 55, motywowanie i kierowanie do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej (21), wniosek do sądu o wgląd w sytuację rodziny, informacja o pogarszającej się sytuacji w rodzinie (5), pomoc dydaktyczna, konsultacje (13), działania kompensacyjno – wyrównawcze (2).

Na terenie gminy prowadzone jest poradnictwo oraz działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie tj. m. in.:

- realizacja specjalistycznej pomocy w ramach poradnictwa prawnego, medycznego, psychologicznego, terapeutycznego, rodzinnego ukierunkowanego na rodziny doświadczające przemocy w rodzinie oraz zagrożone przemocą domową, rówieśniczą, cyberprzemocą,
- działania edukacyjne realizowane w ramach projektu „Przemocy mówimy Nie w Gminie Kolbuszowa – edycja 2020 r.”
- indywidualne rozmowy, poradnictwo i terapia – realizowane przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną (mediacje, pogadanki, konsultacje, terapia);
- zajęcia prowadzone przez nauczycieli, pedagogów dotyczące radzenia sobie z trudnymi emocjami dotyczącymi przemocy w rodzinie;
- indywidualne rozmowy motywująco - wspierające z rodzicami prowadzone przez pedagoga szkolnego, wychowawcę;
- godziny wychowawcze – tematy: relacje rówieśnicze, profilaktyka zagrożeń, cyberprzemoc;
- listy słowne online – tematyka przemocy rówieśniczej;
- warsztaty – eliminowanie negatywnych emocji;
- praca asystentów rodziny z rodzicami i dziećmi;
- edukowanie uczniów i nauczycieli w zakresie zagrożeń życia codziennego w formie pogadek prowadzonych przez policję.

Ofiary przemocy domowej kierowane były do Lokalnego Punktu Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem w Kolbuszowej. Punkt oferuje wsparcie psychologa, psychoterapeuty, radcy prawnego, mediatora, technika, komunikacji i dokumentacji oraz pomoc materialną.

Przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji w Kolbuszowej w 2020 roku uczestniczyli w 8 spotkaniach z dziećmi i młodzieżą dotyczących problemu przemocy w rodzinie. Odbyło się 1 spotkanie z gronem pedagogicznym.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej w 2020 roku rozpowszechniło 100 sztuk ulotek, broszur dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie. W 2020 roku 30 osób skorzystało z Punktu Interwencji Kryzysowej. Pięć osób z terenu gminy Kolbuszowa

skorzystało z grupy wsparcia w 2020 roku (2 spotkania). Jedna osoba przebywała w Punkcie Interwencji Kryzysowej.

Fundacja Na Rzecz Rozwoju Kultury Fizycznej i Sportu w Kolbuszowej w 2020 r. zrealizował dla mieszkańców gminy Kolbuszowa następujące spotkania, imprezy: Dzień Babci i Dziadka dla ZERiL, Dzień Kobiet dla organizacji lokalnych oraz Festiwal Psalmów Dawidowych.

W Miejskim Domu Kultury w Kolbuszowej działa Orkiestra Dęta, do której należały zarówno młodzież, osoby dorosłe i starsze. Efektem końcowym ich pracy były liczne koncerty. Prowadzono warsztaty dla Klubu Seniora, podczas których spotykały się osoby starsze dzieląc się swoimi umiejętnościami manualnymi i kulinarnymi. Amatorski Teatr Aleksandra Fredry zrzeszał osoby dorosłe i starsze. Na jego warsztatach odbywały się próby sztuki „Bal”. Efektem końcowym było wystawienie w/w sztuki na scenie MDK w Kolbuszowej, na którą przybyła liczna widownia. W świetlicy w Domatkowie odbywały się spotkania dla osób starszych o różnej tematyce dotyczącej zdrowia, różnych zagrożeń oraz ostrzeżeń przed oszustami.

W filii w Kolbuszowej Górnej działał Zespół Ludowy Górnicy, w którego skład wchodziły zarówno osoby dorosłe i starsze. Podczas warsztatów członkowie opracowali repertuar, z którym bardzo często wyjeżdżali na różne festiwale. Prowadzone były również warsztaty z zakresu choreografii dla Grupy Folklorystycznej Seniorów Ziemia Kolbuszowska.

Zadanie 12 – Współpraca z instytucjami realizującymi gminny program wsparcia rodzin wielodzietnych

Od 2014 roku w gminie Kolbuszowa rodziny wielodzietne mogą korzystać z pomocy w formie zniżek na podstawie Karty Dużej Rodziny (KDR), która przysługuje rodzinom z przynajmniej trojgiem dzieci, niezależnie od dochodu. Od 1 stycznia 2019 r. KDR przysługuje również rodzicom, którzy mieli na utrzymaniu co najmniej 3 dzieci. Jest wydawana bezpłatnie każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z Karty dożywotnio, dzieci – do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Dzieci legitymujące się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, po osiągnięciu odpowiednio 18 lub 25 roku życia otrzymują Kartę na okres ważności orzeczenia. Posiadacze Karty mogą korzystać z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju.

Uchwałą Nr LIV/584/14 Rady Miejskiej W Kolbuszowej z dnia 26.06.2014 r. w gminie

Kolbuszowa został przyjęty Program Wsparcia Rodzin Wielodzietnych. Program był zmieniany kolejnymi uchwałami w latach 2015, 2016, 2019.

Program ma na celu wyrównanie szans rozwojowych i życiowych dzieci z rodzin wielodzietnych poprzez:

- zwiększenie członkom rodzin wielodzietnych dostępności do dóbr kultury, sportu i rekreacji, edukacji i opieki przedszkolnej,
- umacnianie rodziny i wspieranie w realizacji funkcji rodziny wielodzietnej,
- wsparcie w procesie wychowawczym dzieci i młodzieży w rodzinach szczególnie tego potrzebujących,
- wzmocnienie kondycji rodzin wielodzietnych poprzez rozszerzenie katalogu usług i podejmowanie innych działań mających na celu wspieranie dużych rodzin,
- zwiększenie oferty pomocowej dla rodzin wielodzietnych.

W 2020 roku do tut. Ośrodka Pomocy Społecznej wpłynęło 141 wniosków o Kartę Dużej Rodziny. Wydano 197 kart dla 535 osób (330 rodziców, 205 dzieci).

Z dodatkowej formy Karty Dużej Rodziny tj. elektronicznej w 2020 roku wydano 33 karty.

Zniżki dla rodzin wielodzietnych w gminie Kolbuszowa udzielają:

- 30 % zniżki na bilet wstępu na Krytą Pływalnię Fregata w Kolbuszowej
- 50 % zniżki na odpłatne zajęcia w Miejskim Domu Kultury w Kolbuszowej określone w cenniku jednostki;
- 50 % zniżki na odpłatne zajęcia w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Kolbuszowej określone w cenniku jednostki;
- 50 % zniżki za zajęcia dydaktyczne i opiekuńczo-wychowawcze, świadczone przez publiczne przedszkola gminy Kolbuszowa w czasie przekraczającym wymiar zajęć pięciu godzin dziennie;
- 30 % zniżki do biletu miesięcznego imiennego na transport publiczny na trasach: Kolbuszowa – Poręby Kupieńskie i Kolbuszowa – Nowa Wieś (Borek);
- 30 % zniżki na odpłatne zajęcia świadczone przez Fundację na Rzecz Kultury Fizyczne i Sportu w Kolbuszowej określone w cenniku jednostki;
- 100 % zniżki na diagnozę logopedyczną i neurologopedyczną oraz 25 % zniżki na terapię logopedyczną i neurologopedyczną w Gabinetie Neurologopedycznym Anna Chmielowska mieszczącym się w Kolbuszowej,
- 50 % bonifikaty w opłacie abonamentowej za korzystanie ze strefy płatnego parkowania.

W 2020 r. na realizację gminnego programu wspierania rodzin wielodzietnych wydano kwotę 20 185,78 zł, w tym kwota udzielonej ulgi przez w/w instytucje: basen – 7 856,28 zł, przedszkole – 12 329,50 zł.

Zadanie 13 – *Prowadzenie placówki wsparcia dziennego dla seniorów*

Od stycznia 2018 r. działa Dzienny Dom Senior+ w Hucie Przedborskiej. Jego głównym celem jest zapobieganie wykluczeniu oraz marginalizacji z życia społecznego osób starszych z terenu gminy Kolbuszowa poprzez zapewnienie im różnych form aktywizacji i samorealizacji. Placówka jest czynna osiem godzin dziennie od poniedziałku do piątku. Wszystkim osobom zapewniony jest ciepły posiłek oraz dowóz z miejsca zamieszkania do Huty Przedborskiej i z powrotem. Seniorzy mają do dyspozycji m.in. salę spotkań i jadalnię, kuchnię, salę rehabilitacyjną oraz pomieszczenie, gdzie mogą odpocząć.

Placówka zapewnia osobom starszym pomoc w czynnościach dnia codziennego oraz m.in. usługi socjalne (w tym m.in. posiłek), zajęcia edukacyjne (trening umysłu), kulturalno-oświatowe, aktywizujące społecznie, terapię zajęciową (np. warsztaty rękodzielnicze, plastyczne, muzykoterapia itp.), zajęcia ruchowe i rehabilitacja. W 2020 r. w Dziennym Domu Senior+ w Hucie Przedborskiej uczestniczyło 29 osób.

W ramach Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej Stowarzyszenie Charytatywne Zarząd Miejsko - Gminny w Kolbuszowej działa „Klub Starszych Nastolatków”, który liczył 55 członków. Klub w stałej formie działał do marca 2020 r. Po tym okresie spotkania w Klubie zostały zawieszona ze względu na sytuację epidemiczną. W okresach poluzowania obostrzeń organizowane były jedne zajęcia gimnastyki rehabilitacyjnej z zachowaniem reżimu sanitarnego. W grudniu 2020 r. stowarzyszenie włączyło członków Klubu do działań realizowanego programu „Pozytywka”.

Parafia Rzymsko – Katolicka pw. Św. Brata Alberta w Kolbuszowej i Podkarpacka Fundacja Rozwoju Regionalnego realizowała projekt „Dom Św. Brata Alberta” skierowany do osób starszych, niesamodzielnymi. W ramach projektu w 2019 r. został utworzony Dzienny Dom Pomocy, z którego w 2020r. skorzystało 25 osób. Ponadto osoby starsze korzystały z usług opiekuńczych (15 osób), usług specjalistycznych (25 osób) i pomocy sąsiedzkiej (10 osób). Osoby biorące udział w projekcie korzystały z usługi 24 godzinnej teleopieki (35 osób).

Na terenie gminy Kolbuszowa działa Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, który organizuje różnego rodzaju imprezy kulturalno-edukacyjne dla osób

starszych i niepełnosprawnych. Związek pozyskuje środki finansowe na zajęcia dla emerytów (basen, gimnastyka), kursy komputerowe, wykłady i prelekcje z różnych dziedzin. Emeryci uczestniczą także w różnych wycieczkach turystyczno – krajoznawczych. Na dzień 31.12.2020 r. było zrzeszonych 135 osób. W okresie od stycznia do lutego 2020 r. Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów zorganizował 2 imprezy kulturalno – oświatowe tj.: Dzień Babci i Dziadka - skorzystało 94 osoby oraz wyjazd do kina, z którego skorzystało 48 osób. Od miesiąca marca 2020 r. biuro związku było nieczynne i nie były organizowane żadne spotkania w związku z sytuacją pandemiczną w kraju.

Podsumowanie

Zawarte w Gminnym Programie Wspierania Rodziny zadania były realizowane w 2020 r. w toku bieżącej pracy poszczególnych jednostek biorących udział w Programie. Działania podejmowane na rzecz rodziny zmierzały do realizacji celu, jakim jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci. Cel ten będzie osiągnięty dzięki prawidłowemu diagnozowaniu problemów rodziny, określeniu wspólnie z rodziną podstawowych jej problemów i potrzeb, sporządzaniu planu pomocy rodzinie z uwzględnieniem metod bezpośredniej pracy z rodziną, zmotywowaniu rodziny do współpracy i działań zmierzających do pokonywania problemów. Niezbędnym okazało się systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodziny jako stylu życia. Dzięki podejmowanym działaniom można przyczynić się do poprawy jakości życia rodzin i dzieci w nich, zwiększyć szanse na prawidłowe funkcjonowanie rodziny w środowisku.

Rezultaty Programu realizowanego w latach 2018 - 2020 zależą od sytuacji finansowej gminy i pozyskiwanych środków zewnętrznych. Pomoc rodzicom ma stworzyć poczucie odpowiedzialności oraz sprawić, by rodziny same przy wykorzystaniu swojego własnego potencjału rozwiązywały problemy, a tym samym wychodziły z kryzysu, w jakim się znalazły. Aby zamierzone cele zostały osiągnięte, w realizację Programu włączyły się instytucje, placówki i organizacje, które swoim działaniem starały się poprawić sytuację dziecka i rodziny. W 2020 roku z powodu zagrożenia epidemiologicznego instytucje wspierające rodziny, dzieci musiały zmienić charakter pracy lub zawiesić realizację niektórych zadań, projektów. Część zaplanowanych zadań była realizowana w sposób zdalny.

Efektem realizacji Programu jest polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

W celu osiągnięcia zamierzonych efektów Ośrodek Pomocy wskazuje potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny:

- dalsze współdziałanie służb i organizacji działających na rzecz rodzin i dzieci,
- systematyczne podnoszenie kwalifikacji służb pracujących z rodzinami i dziećmi,
- kontynuacja pracy asystentów rodziny z rodzinami mającymi problemy opiekuńczo – wychowawcze,
- działanie grupy wsparcia dla rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi mających na celu wymianę doświadczeń,
- pozyskiwanie środków ze źródeł zewnętrznych na projekty realizowane na rzecz dzieci i rodzin, w szczególności z problemami opiekuńczo – wychowawczymi,
- utrzymanie liczby miejsc w placówce dziennego wsparcia, w szczególności w okresie ferii zimowych oraz wakacji,
- pozyskiwanie rodzin do pełnienia funkcji rodzin wspierających, które pomogłyby rodzicom w wykonywaniu obowiązków opiekuńczo – wychowawczych

Sporządził: A. Foryś, K. Blicharz, M. Puzio